

P R A V I L N I K
**o organizaciji Glavnog središta za brojanje, načinu verificiranja i brojanja
glasačkih listića na Lokalnim izborima 2008. godine**

Sarajevo, rujan 2008. godine

Temeljem članka 2.9. stavak (1) točka 2, a u svezi članka 5.22 stavak (1) i članka 5.29 Izbornoga zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08 i 37/08), Središnje je izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine na 55 sjednici održanoj 26.09. 2008. godine, donijelo

P R A V I L N I K
o organizaciji Glavnog središta za brojanje, načinu verificiranja i brojanja glasačkih listića
na Lokalnim izborima 2008. godine

POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE

Članak 1.
(Primjena)

Ovim Pravilnikom se utvrđuje nadležnost i organizacija Glavnog središta za brojanje u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Središte za brojanje) sa aktivnostima koje se sprovode u Središtu za brojanje i osobljem angažiranim za rad u Središtu za brojanje, uloga i prisustvo promatrača; mjere sigurnosti; vrste glasačkih listića koji se broje u Središtu za brojanje; način verificiranja glasačkih listića za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine; način verificiranja nepotvrđenih glasačkih listića i proces i način brojanja glasova u Središtu za brojanje.

POGLAVLJE II. NADLEŽNOST I ORGANIZACIJA SREDIŠTA ZA BROJANJE

Odjeljak A. Nadležnost Središta za brojanje

Članak 2.
(Poslovi i aktivnosti)

(1) Osnovni poslovi i aktivnosti koje se sprovode u Središtu za brojanje odnose se na:

- a) brojanje glasačkih listića i utvrđivanje rezultata glasovanja birača koji su glasovali:
  - 1) izvan Bosne i Hercegovine,
  - 2) glasačkim listićima za glasovanje u odsutnosti, što uključuje i glasove birača koji su vezani za ustanove i domove i
  - 3) nepotvrđenim glasačkim listićima i
- b) kontrola, unos i potvrda rezultata glasovanja sa redovitih biračkih mjesta.

(2) Brojanje glasačkih listića, unos i obrada izbornih rezultata u Središtu za brojanje obnaša se na način kojim neće biti narušena tajnost glasovanja.

(3) Rezultati brojanja glasova u Središtu za brojanje se izlažu u prostorijama Središta za brojanje po okončanju procesa brojanja svih glasačkih listića za određeni izborni nivo, kako bi javnost mogla imati uvid u njih.

Članak 3. (Verificiranje glasova)

(1) Prve aktivnosti koje se sprovode u Središtu za brojanje su aktivnosti verificiranja kompleta sa glasačkim materijalom birača koji su glasovali izvan Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: izvan BiH). Ovi kompleti sa glasačkim materijalom pristižu u poštanski pretinac Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Središnje izborno povjerenstvo BiH) najranije jedan mjesec prije dana izbora, a proces brojanja počinje na dan izbora, odmah po zatvaranju biračkih mjesta.

(2) U Središtu za brojanje počinje verificiranje nepotvrđenih glasačkih listića i brojanje svih kategorija glasačkih listića dan nakon održavanja izbora.

Članak 4. (Kategorije glasačkih listića)

(1) Postoje tri kategorije glasačkih listića koji se broje u Središtu za brojanje, a broje se kako slijedi:

- a) glasački listići za glasovanje izvan BiH,
- b) glasački listići za glasovanje u odsutnosti i
- c) nepotvrđeni glasački listići.

(2) Nakon verificiranja i provjere u bazi podataka birača upisanih u Središnji birački popis, koji se radi za nepotvrđene glasove i glasove izvan BiH, brojanje svih glasova radi se ručno, uz primjenu procedura koje su standardizirane sa procedurama brojanja na redovitim biračkim mjestima.

Odjeljak B. Organizacija Središta za brojanje

Članak 5. (Rukovodno i drugo osoblje)

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH za svake izbore posebnom odlukom imenuje ravnatelja i tri zamjenika ravnatelja Središta za brojanje (u daljem tekstu: rukovodno osoblje Središta), sukladno članku 5.22 stavak (2) Izbornoga zakona BiH. Rukovodno osoblje Središta za brojanje za svoj je rad odgovorno Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

(2) Rukovodno osoblje Središta za brojanje prema Središnjem izbornom povjerenstvu BiH ima zajedničku i pojedinačnu odgovornost, koja se ogleda u načinu funkciniranja i poslova koji se u Središtu za brojanje obnašaju kao i ukupnog integriteta i zakonitosti rada Središta za brojanje.

(3) Ravnatelj Središta za brojanje odgovoran je za svakodnevno i pravovremeno izvješćivanje Središnjega izbornog povjerenstva BiH o radu Središta za brojanje.

(4) U izuzetnim, odnosno opravdanim okolnostima, rukovodno osoblje Središta za brojanje može odlučiti da Središnje izborno povjerenstvo BiH, određenog dana ili u određene dane, o radu Središta za brojanje izvješćuje jedan od zamjenika ravnatelja Središta za brojanje.

(5) Pored rukovodnog osoblja Središta za brojanje, u Središtu za brojanje se za svake izbore angažira odgovarajući broj osoba koje rade na određeno vrijeme u različitim organizacijskim jedinicama Središta za brojanje, prema potrebama samog procesa. Odluku o angažiranju potrebitog broja osoblja za rad u Središtu za brojanje donosi rukovodno osoblje Središta uz suglasnost Središnjega izbornog povjerenstva BiH. Glavni tajnik Tajništva Središnjega izbornog povjerenstva BiH, uz suglasnost Središnjega izbornog povjerenstva BiH donosi odluku o angažiranju osoblja iz Tajništva Središnjeg izbornog povjerenstva BiH (u daljnjem tekstu: Tajništvo) u Središtu za brojanje.

(6) Sa osobljem koje bude angažirano na poslovima u Središtu za brojanje, osim angažiranog osoblja iz Tajništva, zaključuju se pojedinačni ugovori o djelu. Angažirani u Središtu za brojanje ne smiju biti kandidati političkih subjekata na kandidacijskim listama za naredne izbore.

Članak 6. **(Način rada)**

(1) Osoblje angažirano u Središtu za brojanje radit će u tri smjene u okviru 24-satnog radnog vremena. Ovakva vremenska organizacija počinje od trenutka zatvaranja biračkih mjesta na dan izbora i traje do okončanja brojanja svih glasačkih listića koji se broje u Središtu za brojanje.

(2) Rukovodno osoblje Središta za brojanje, odgovorno je za adekvatan raspored osoblja angažiranog u Središtu za brojanje na svim poslovima, kao i za ekonomično i efikasno korištenje radnog vremena po smjenama, na način da sve smjene postižu maksimalne i približno iste rezultate.

(3) Ovisno od procjenjenog obima poslova na verificiranju i brojanju glasova u Središtu za brojanje, rad u smjenama može početi i prije dana izbora, odnosno naknadno može biti promijenjena organizacija radnog vremena i broj smjena, o čemu rukovodno osoblje Središta za brojanje donosi posebnu odluku.

(4) Odluku o zatvaranju Središta za brojanje donosi Središnje izorno povjerenstvo BiH na prijedlog rukovodnog osoblja Središta za brojanje, nakon što su svi glasovi prebrojani i objavljeni zvanični rezultati glasovanja izbora.

(5) Prebrojani glasački listići, dokumentacija i ostali glasački materijal se prije zatvaranja Središta za brojanje transportiraju u skladište Središnjega izbornog povjerenstva BiH. U skladištu se glasački listići koji su brojani u Središtu za brojanje, čuvaju odvojeno od glasačkog materijala pristiglog sa redovitih biračkih mjesta.

Članak 7. **(Organizacija prostora)**

(1) Prostor Središta za brojanje uređuje se na način da omogući neometanu distribuciju glasačkog materijala po fazama procesa verificiranja i brojanja. Raspored pojedinih organizacijskih jedinica uspostavlja se na način koji omogućuje funkcionalno i sigurno kretanje glasačkih listića i ostalog glasačkog materijala od trenutka dostave u prostor Središta za brojanje do završetka svih aktivnosti obrade i otpremanja materijala u prostor za arhiviranje i naknadno u skladište Središnjega izbornog povjerenstva BiH.

(2) Osoblje angažirano u Središtu za brojanje, kao i promatrači i posjetitelji, moraju razlikovati radni prostor unutar pojedinih organizacijskih jedinica od ostatka prostora Središta za brojanje. Osoblje angažirano u Središtu za brojanje mora boraviti isključivo unutar organizacijskih jedinica u koje je raspoređeno.

(3) Prostorije, u kojima se zadržavaju i skladište glasački materijal i glasački listići, se označavaju kao prostor sa ograničenim pristupom, u koje može ulaziti samo ovlašteno osoblje, a promatrači uz prisustvo ovlaštenog osoblja.

(4) Dostava i otpremanje glasačkog materijala i glasačkih listića između Središta za brojanje i skladišta Središnjega izbornog povjerenstva BiH, se odvija po unaprijed planiranom i utvrđenom redoslijedu, odnosno planu dostave kojeg utvrđuje rukovodno osoblje Središta zajedno sa kontrolorom za prijem i distribuciju izbornog materijala iz skladišta Središnjega izbornog povjerenstva BiH.

Članak 8. **(Organizacijske jedinice)**

Osnovne organizacijske jedinice sa unutarnjim organizacijskim jedinicama, koje se formiraju u Središtu za brojanje su:

A. Odjel za prijem, kontrolu, unos i potvrdu izbornih rezultata

1. kontrolor rezultata,
2. Grupa za prijem i arhiviranje obrazaca sa rezultatima sa redovitih biračkih mjesta
  - a) nadzornik grupe,
  - b) referent prijema i arhive,
3. Grupa za unos i kontrolu rezultata s redovitih biračkih mjesta
  - a) nadzornik grupe,
  - b) referent za unos i kontrolu rezultata,
4. Grupa za unos i kontrolu rezultata iz Glavnoga središta za brojanje
  - a) nadzornik grupe,
  - b) referent unos i kontrola rezultata

B. Odjel za prijem i obradu glasačkog materijal i verificiranje

1. grupa za prijem i transport glasačkog materijala,
2. grupa za pripremu verificiranja,
3. grupa za verificiranje,
4. grupa za kontrolu i sortiranje verificiranog materijala,
5. grupa pripreme za brojanje,
6. grupa za brojanje glasačkih listića i
7. grupa za arhiviranje glasačkog materijala i glasačkih listića,

C. Odjel za administrativne i operativne poslove

1. administracija Središta za brojanje:
  - a) referent za administrativne poslove,
  - b) administrativni asistent-vozač,
  - c) asistent za informiranje promatrača,
  - d) unutarnje osiguranje,
  - e) recepcija,
  - f) higijeničarke,
2. grupa za smještaj servera i osoblja za računarsku podršku:
  - a) sistem administrator,
  - b) asistent na informacijsko-komunikacijskim poslovima.

Članak 9. **(Nadzornik smjene)**

Rukovodno osoblje Središta imenuje nadzornike smjena koji, sukladno članku 6. ovog Pravilnika, organiziraju rad organizacijskih jedinica Središta za brojanje, a odgovorni su za: zakonitost rada, provedbu definiranih procedura brojanja i verificiranja glasova, unosa podataka i ostalih radnih procesa u dijelu posla za koji su zaduženi.

Članak 10. **(Dužnosti i odgovornosti osoblja)**

(1) Sve angažirane osobe u Središtu za brojanje moraju se u svom radu, pridržavati procedura koje su utvrđene ovim Pravilnikom, posebnim nuputcima i instrukcijama rukovodnog osoblja Središta za brojanje i ne smiju narušiti tajnost glasanja niti u jednom dijelu procesa.

(2) Nadzornici odjela ili grupa obavljaju sljedeće poslove:

- a) organiziraju rad odjela ili grupe u Središtu za brojanje za koji su nadležni, a odgovorni su za zakonitost rada i provedbu definiranih procedura brojanja i verificiranja glasova u nadležnim odjelima ili grupama,
- b) održavaju integritet i nepovredivost procesa brojanja, verificiranja, unosa podataka i ostalih radnih procesa u dijelu posla za koji su nadležni,
- c) odgovorni su za sigurnost glasačkih listića i glasačkog materijala u dijelu procesa za koji su nadležni,
- d) vode računa da li su svi potrebni obrasci pravilno ispunjeni i omogućavaju nesmetano i sigurno kretanje i primopredaju glasačkog materijala između pojedinih odjela i grupa obrade unutar Središta za brojanje,
- e) određuju radne zadatke i dužnosti za angažirano osoblje u odjelima ili grupama,
- f) prave dnevna izvješća, osiguravaju sve potrebne informacije o radu svojih odjela ili grupa i dostavljaju obrasce i izvješća do rukovodnog osoblja Središta i
- g) koordiniraju poslove na organiziranju transporta glasačkog materijala između Središta za brojanje i skladišta Središnjeg izbornog povjerenstva BiH;

(3) Osoblje za sigurnost obavlja sljedeće poslove:

- a) stvara sve potrebne preduvjete za sigurnosnu kontrolu na ulazu u Središte za brojanje,
- b) osigurava da u prostoru Središta za brojanje ne bude oružja i opasnih predmeta,
- c) provjerava ulazaka i izlazaka za sve osobe angažirane u Središtu za brojanje, članove Središnjega izbornog povjerenstva BiH, uposlene u Tajništvu Središnjega izbornog povjerenstva BiH, posjetitelje, promatrače i predstavnike medija,
- d) vodi računa o kontroli glasačkog materijala i evidentira opremu i materijale koji se unose, odnosno napuštaju prostorije Središta za brojanje,
- e) održava red i mir u prostorijama Središta za brojanje sukladno odlukama rukovodnog osoblja Središta,
- f) brine o svim sigurnosnim aspektima i mjerama zaštite na radu i
- g) osigurava pojedine prostorije i dijelove Središta za brojanje prema nalogima rukovodnog osoblja Središta za brojanje

(4) Osoblje koje radi na verificiranju, unosu podataka, brojanju glasova i pratećim aktivnostima:

- a) obnaša sve poslove i zadatke koje dostave nadzornici odjela i grupa,
- b) vode računa o zakonitosti rada i poštivanju definiranih procedura u poslovima koje obnašaju i
- c) odgovorni su za sigurnost i integritet glasačkih listića u dijelu procesa na kome su angažirani.

Odjeljak C. Promatrači u Središtu za brojanje

Članak 11. (Akreditirani promatači)

(1) Akreditirani promatrači, koji su predstavnici udruga građana (pod udrugom građana podrazumijevaju se sve nevladine organizacije), političkih stranaka, koalicija i neovisnih kandidata, kao i međunarodnih promatrača, mogu promatrati proces brojanja glasova i sve aktivnosti koji se odvijaju u Središtu za brojanje, o čemu postoji posebna evidencija prisustva akreditiranih promatrača.

(2) Akreditirani promatrači i drugi zvanični posjetelji mogu se kretati po radnim prostorima Središta za brojanje koji su označeni kao zone kojima ove osobe imaju pristup. U svakoj radnoj smjeni određuje se angažirano osoblje Središta za brojanje koje je zaduženo za vođenje evidencije prisustva promatrača, informiranje promatrača, organiziranje obilaska prostora Središta za brojanje i pružanje odgovora u svezi s pojedinim aktivnostima koje se odvijaju u odjelima i grupama.

(3) U tijeku obilaska Središta za brojanje promatrači i posjetitelji se moraju pridržavati određenih pravila ponašanja i ne smiju na bilo koji način utjecati na sam proces brojanja glasova i aktivnosti koje su u toku, niti ometati angažirano osoblje Središta za brojanje u radu.

(4) Svim promatračima bit će na raspolaganju Knjiga primjedbi akreditiranih promatrača u koju mogu unijeti svoje eventualne primjedbe, sugestije i opažanja koja se nalazi kod administrativnog asistenta za promatrače koji je na dužnosti u okviru jedne radne smjene u Središtu za brojanje.

(5) Odgovore na pitanja akreditiranih promatrača vezana za pojedine aktivnosti koje se sprovode u Središtu za brojanje osim administrativnog asistenta, mogu davati i nadzornici smjene, nadzornici odjela i grupa u Središtu za brojanje iz dijela poslova koje obnašaju i u okviru svojih nadležnosti. Za sva ostala pitanja koja se reguliraju posebnim aktom kojeg donosi rukovodno osoblje Središta za brojanje, promatračima rada Središta za brojanje bit će na raspolaganju rukovodno osoblje Središta za brojanje, uz prethodnu najavu od strane administrativnih asistenata za promatrače.

POGLAVLJE III. MJERE SIGURNOSTI

Članak 12. (Sigurnost glasačkog materijala)

(1) Posao unutar Središta za brojanje organizira se tako da omogući uvjete za maksimalnu sigurnost glasačkog materijala i uz poštovanje principa nepovredivosti tajnosti glasa.

(2) Kretanja i primopredaja glasačkog materijala i glasačkih listića po pojedinim fazama obrade moraju biti praćena odgovarajućom dokumentacijom koja osigurava neophodne elemente kontrole. U ovu dokumentaciju upisuju se brojni podaci o rezultatima izvršenih aktivnosti u svakoj od faza procesa verificiranja, pripreme i brojanja glasačkih listića.

(3) Ulazne i izlazne točke za glasački materijal koji se dostavlja i otprema iz Središta za brojanje, praćene su posebnim nadzorom odgovornog osoblja za prijem i transport glasačkog materijala i uz koordinaciju sa osobljem koje je zaduženo za sigurnost. Transport glasačkog materijala između skladišta Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i Središta za brojanje, se odvija sukladno planu dostave i otpreme glasačkog materijala i prethodno se najavljuje.

(4) Mjere fizičke kontrole i sigurnosti se provode na ulazu odnosno izlazu koji koristi osoblje angažirano u Središtu za brojanje. Osoblje angažirano na poslovima sigurnosti u svakoj radnoj smjeni nadzire i evidentira sva kretanja angažiranih, prilikom ulaska i napuštanja prostora Središta za brojanje.

(5) Angažirani u Središtu za brojanje imaju posebne propusnice (akreditacije) koje nose na vidnom mjestu za sve vrijeme provedeno u prostorijama Središta za brojanje, i dužni su ih pokazati pri ulasku u prostorije Središta za brojanje.

(6) Posjetiteljima i promatračima osiguravaju se posebne propusnice (akreditacije) s unaprijed definiranom sadržinom i dizajnom. Prilikom ulaska u prostor Središta za brojanje svi posjetitelji i promatrači se moraju posebno evidentirati i predati važeću identifikacijsku ispravu osoblju zaduženom za sigurnost nakon čega im se izdaje odgovarajuća propusnica (akreditacija). Propusnicu (akreditaciju) su dužni nositi na vidnom mjestu za sve vrijeme provedeno u prostorijama Središta za brojanje.

Članak 13. **(Glasački listići za glasovanje izvan BiH)**

(1) Do početka rada Središta za brojanje, kuverte sa glasačkim listićima za glasovanje izvan BiH (u daljem tekstu: glasovanje putem pošte), pristigle iz inozemstva u poštanski pretinac Središnjega izbornog povjerenstva BiH, se transportuju u skladište Središnjega izbornog povjerenstva BiH.

(2) Početkom rada Središta za brojanje, kuverte sa glasačkim listićima za glasovanje izvan BiH (u daljnjem tekstu: glasovanje putem pošte), pristigle iz inozemstva u poštanski pretinac Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i kuverte iz stavka (1) ovog članka, se transportuju u Središte za brojanje radi provjere prava glasa.

(3) Transport od pošte do odjela za obradu podataka i verificiranje u sklopu Središta za brojanje potrebno je vršiti uz pratnju osobe ovlaštene za preuzimanje ovih pošiljki.

(4) Grupa za prijem i transport glasačkog materijala vodi evidenciju o svim dostavama pošiljki sa glasačkim listićima za glasovanje putem pošte.

(5) Pošiljke sa glasačkim listićima za glasovanje putem pošte smještaju se u osiguranu prostoriju u Središtu za brojanje gdje se nakon prijemne evidencije, čuvaju dok ne dođu na red za obradu i verificiranje.

(6) Posebni obrasci koji služe za evidenciju i kontrolu izvršenih aktivnosti u pojedinim odjelima i grupama (prijem, verificiranje, kontrolu, pakiranje, sortiranje i brojanje) moraju pratiti sva kretanja glasačkih listića.

Članak 14. **(Verifikacija glasačkih listića za glasovanje putem pošte)**

(1) Grupa za prijem i transport glasačkog materijala priprema poštanske pošiljke za verificiranje u odjelu za prijem i obradu glasačkog materijala i verificiranje. U okviru ove pripreme provjerava se sadržaj biračkog kompleta koji je pristigao putem pošte. Svaki komplet koji je pakiran u povratnu kuvertu treba sadržavati:

- a) obrazac sa osobnim podacima birača koji sadrži registracijski broj,

- b) kopiju jedne od važećih osobnih isprava: putovnica, vozačka dozvola, važeća osobna isprava izdata od zemlje domaćina, izbjeglički karton izdat od vlade zemlje domaćina ili druge međunarodne organizacije.
- c) kuvertu za glasačke listiće koja osigurava tajnost glasa u koju su upakirani glasački listići.

(2) Birački kompleti koji ne sadrže navedeno iz stavka (1) ovog članka, nakon otvaranja povratne kuverte i provjere se posebno odvajaju i ne šalju se u narednu fazu verificiranja. Evidencija o ukupnom broju ovakvih nepotpunih biračkih kompleta se posebno vodi u grupi za prijem i transport glasačkog materijala.

(3) Birački kompleti s odgovarajućom sadržinom unutar povratne kuverte, se šalju u odjel za prijem i obradu glasačkog materijala i verificiranje gdje se sve primljene pošiljke za glasovanje putem pošte provjeravaju u bazi podataka birača upisanih u izvod iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan BiH.

Članak 15. **(Način provjere prava glasa birača)**

(1) Angažirani u odjelu za prijem i obradu glasačkog materijala i verificiranje za svaki birački komplet koji su poslali birači izvan BiH koji glasuju putem pošte, provjeravaju pravo glasa birača. S obrasca sa osobnim podacima birača unosi se registracijski broj i, kao rezultat provjera u bazi podataka, sve kuverte sa glasačkim listićima kojima su glasovali birači izvan BiH, se svrstavaju u jednu od sljedećih kategorija birača:

- a) čije pravo glasa je potvrđeno, i listići iz kuverte bit će prebrojani i
- b) nije upisan u izvadak iz Središnjega biračkog popisa za glasovanje izvan BiH, i kuverte s ovakvim glasovima neće biti poslane na brojanje.

(2) Angažirana osoba u odjelu za prijem i obradu glasačkog materijala i verificiranje sve potvrđene kuverte sa glasačkim listićima označava na propisan način.

(3) Na poleđinu kuverte sa glasačkim listićima koja osigurava tajnost glasa, upisuje se broj kombinacije glasačkih listića koji kuverta treba sadržavati i koji program za verificiranje daje kao rezultat provjere u bazi podataka.

(4) Jedna kombinacija glasačkih listića podrazumijeva po jedan glasački listić za svaki izborni nivo, u okviru istog izbornog nivoa za koji se glasuje u određenim osnovnim izbornim jedinicama.

(5) U posebne skupine se odvajaju svežnjevi kuverata sa glasačkim listićima pristiglim putem pošte koji su verificirani i posebno kuverte sa glasačkim listićima za birače koji nisu upisani u izvadak iz Središnjega biračkog popisa za glasovanje izvan BiH. U poseban prateći kontrolni obrazac upisuju se podaci o broju kuverata sa glasačkim listićima koji su verificirani i o broju kuverata sa glasačkim listićima koji nisu potvrđeni.

Članak 16. **(Postupak sa kuvertama)**

(1) Verificirani glasački listići dostavljaju se u grupu za kontrolu i pakiranje glasačkog materijala i glasačkih listića. Sve skupine kuverata koje sadrže glasačke listiće za birače čije je pravo glasa potvrđeno se izdvajaju, i provodi se sljedeći postupak:

- a) kuverte koje osiguravaju tajnost glasa razdvajaju se po kombinacijama glasačkih listića koje sadrže,
- b) svežnjevi se odvajaju gubicama i na komad papira, koji se stavlja na vrh svežnja, upisuje se broj kuverata određene kombinacije,
- c) vrši se kontrolno brojanje kuverata po svim svežnjevima i provjerava se slaganje ovog broja sa podacima s obrasca za kontrolu izvršenih aktivnosti i
- d) pristupa se formiranju serija sa glasačkim listićima za glasovanje putem pošte.

(2) Svi kompleti sa glasačkim materijalom za birače čije pravo glasa nije potvrđeno kroz proces verificiranja se, nakon evidentiranja, posebno odvajaju i pakuju zajedno sa nepotpunim kompletima sa glasačkim materijalom. Paketi u koje se pakiraju ovakvi odbačeni kompleti sa glasačkim materijalom izvan BiH se, nakon propisnog označavanja, smještaju odvojeno u arhivu.

Članak 17. **(Način pakiranja kuverti)**

(1) Kuverte se pakiraju u kutije prema utvrđenom postupku i tako se priprema skupina listića za naredne faze procesa brojanja. Na takav način formirana kutija, koja sadrži propisani broj kuverata sa glasačkim listićima koji se odnose na samo jednu kombinaciju, označava se kao serija sa glasačkim listićima za glasovanje putem pošte (u daljnjem tekstu: serija za glasovanje poštom).

(2) Svaka serija za glasovanje poštom, koja se šalje u narednu fazu obrade u Središtu za brojanje, ima oznaku koja se stavlja na kutiju i sadrži sljedeće podatke:

- a) jedinstveni broj serije za glasovanje putem pošte, tekstualno-brojnu oznaku koja je posebno propisana i
- b) broj kuverata koje se nalaze u kutiji.

(3) Oznaka jedinstvenog broja serije za glasovanje putem pošte predstavljena je tako da bude što približnija oznakama brojeva biračkih mjesta.

Članak 18. **(Glasački listići za glasovanje u odsutnosti)**

(1) Glasajući materijal iz svake osnovne izborne jedinice prvo se transportuje u skladište Središnjega izbornog povjerenstva BiH gdje se vreće sa glasačkim listićima za glasovanje u odsutnosti odvajaju od ostalog materijala koji stiže sa biračkih mjesta. Pri tome vreće ostaju zapečaćene svo vrijeme do trenutka dostave u grupu za prijem i transport glasačkog materijala u Središtu za brojanje. Ove vreće označene su posebnom bojom i oznakom biračkog mjesta za glasovanje u odsutnosti, kako bi se razlikovale od ostalog glasačkog materijala.

(2) Kuverte sa glasačkim listićima za glasovanje u odsutnosti dolaze u Središte za brojanje u vrećama, u koje su bile prvobitno upakirane na biračkim mjestima, s obrascem za brojno stanje sa biračkog mjesta za glasovanje u odsutnosti, i to u okviru organiziranih isporuka iz skladišta Središnjega izbornog povjerenstva BiH.

Članak 19. **(Postupanje sa glasačkim materijalom)**

(1) U grupi za prijem i transport glasačkog materijala vreće se otvaraju, uklanjaju sigurnosni pečati i detaljno kontrolira sadržaj primljenih vreća sa dokumentacijom sa biračkih mjesta za glasovanje u odsutnosti, a vreće sa glasačkim listićima za glasovanje u odsutnosti prosljeđuju se grupi za kontrolu i pakiranje glasačkog materijala i glasačkih listića.

(2) Grupa za prijem i transport glasačkog materijala vodi evidenciju o svim dostavama vreća sa kuvertama koje sadrže glasačke listiće za glasovanje u odsutnosti i dostavi dokumentacije sa biračkih mjesta za glasovanje u odsutnosti. Nakon otvaranja svake od vreća sa dokumentacijom, podaci o sadržini posebno se evidentiraju.

(3) Nakon toga u grupi za kontrolu i pakiranje glasačkog materijala i glasačkih listića pristupa se formiranju skupina kuverata sa glasačkim listićima za glasovanje u odsutnosti. Kuverte se pakiraju u kutije prema utvrđenom postupku. Jedna serija sa glasačkim listićima za glasovanje u odsutnosti (u daljnjem tekstu: serija za glasovanje u odsutnosti) se sastavlja od određenog broja kuverata iste kombinacije glasačkih listića, a koje mogu da dolaze sa različitih biračkih mjesta za glasovanje u odsutnosti. Na taj način osigurava se zaštita tajnosti glasa u slučaju malog broja kuverata sa određenom kombinacijom glasačkih listića kojima su glasovali birači upisani u Središnji birački popis za glasovanje u odsutnosti.

(4) Nakon formiranja, serija iz stavka (3) ovog članka, šalje se u naredne faze procesa brojanja. Kutija sa serijom za glasanje u odsutnosti posebno se označava i sadrži sljedeće podatke:

- a) jedinstveni broj serije za glasovanje u odsutnosti tekstualno-brojna oznaka koja je posebno propisana i
- b) broj kuverata koje se nalaze u kutiji.

(5) Oznaka jedinstvenog broja serije za glasovanje u odsutnosti predstavljena je tako da bude što približnija brojevima biračkih mjesta.

Članak 20. **(Nepotvrđeni glasački listići)**

(1) Vreće sa nepotvrđenim glasačkim listićima se dostavljaju, zajedno s glasačkim listićima za glasovanje u odsutnosti koji stižu iz izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica, u skladište Središnjega izbornog povjerenstva BiH. Iz skladišta vreće sa kuvertama koje sadrže nepotvrđene glasačke listiće prevoze se do Središta za brojanje u okviru organiziranih i unaprijed planiranih isporuka.

(2) Vreće iz stavka (1) ovog članka označene su posebnom bojom i oznakom biračkog mjesta koje izdaje nepotvrđene glasačke listiće, kako bi se razlikovale od vreća sa ostalim glasačkim materijalom, i ostaju zapečaćene svo vrijeme dok ne budu otvorene u Središtu za brojanje. Vreće sa nepotvrđenim glasačkim listićima sadrže kuverte sa nepotvrđenim glasačkim listićima, kopiju obrasca za brojno stanje sa biračkog mjesta za glasovanje nepotvrđenim glasačkim listićima i obrazac sa podacima o biračima koji glasuju nepotvrđenim glasačkim listićima koji sadrži sve podatke, kao i izvadak iz Središnjega biračkog popisa (dopunski birački spisak za birače koji glasuju na ovaj način).

Članak 21. **(Verificiranje nepotvrđenih glasačkih listića)**

(1) U grupi za prijem i transport glasačkog materijala skida se pečat i kontroliše sadržaj vreće sa nepotvrđenim glasačkim listićima.

(2) Grupa za prijem i transport glasačkog materijala vodi evidenciju o svim dostavama vreća sa nepotvrđenim glasačkim listićima i dokumentacije pristigle sa biračkih mjesta koja su ovlaštena za izdavanje ove vrste glasačkih listića. Nakon otvaranja svake od vreća podaci o sadržini se posebno evidentiraju, provjerava prateća dokumentacija i prebacuju se u grupu za obradu podataka i verificiranje.

(3) Sva kretanja vreća sa glasačkim listićima između pojedinih odjela i grupa u Središtu za brojanje moraju biti obavljena pod stalnom kontrolom nadzornika pripadajućeg odjela i grupe uz uporabu posebnih obrazaca koji služe za evidentiranje i kontrolu izvršenih aktivnosti u pojedinim odjelima i grupama.

Članak 22. **(Utvrđivanje prava glasa)**

(1) Angažirano osoblje u grupi za obradu podataka i verificiranje utvrđuju prava glasa za svakog od birača koji su glasovali nepotvrđenim glasačkim listićima.

(2) Na prednjoj strani svake kuverte sa nepotvrđenim glasačkim listićima otiskana je rubrika sa podacima o identitetu birača koji je glasovao na ovaj način, nazivu i broju identifikacijskog dokumenta koji je birač predočio i biračkom mjestu koje je ovlašteno za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića.

(3) Grupa za obradu podataka i verificiranje, na osnovu podataka sa prednje strane kuverte, vrši potrebite provjere birača upisanih u izvadak iz Središnjega biračkog popisa za glasovanje izvan BiH.

(4) Kao rezultat provjera iz stavka (3) ovog članka, sve kuverte sa nepotvrđenim glasačkim listićima se svrstavaju u jednu od sljedećih kategorija birača:

- a) čije pravo glasa je potvrđeno – glasački listići iz kuverte bit će prebrojani i
- b) čije pravo glasa nije potvrđeno- nije upisan u izvadak iz Središnjega biračkog popisa za glasovanje izvan BiH ili dopunski izvadak iz Središnjega biračkog popisa- ove kuverte sa glasačkim listićima neće biti poslane na brojanje.

Članak 23. **(Označavanje statusa)**

(1) Za one birače čije je pravo glasa potvrđeno u okviru provjera iz članka 22. ovog Pravilnika, kuverte sa njihovim glasačkim listićima označavaju se kao potvrđene i šalju se u naredne faze procesa brojanja. Angažirana osoba u grupi za obradu podataka i verificiranje sve potvrđene kuverte sa glasačkim listićima označava na propisani način.

(2) Označavanje statusa vrši se upisivanjem informacije o rezultatu provjere u posebnu rubriku koja se nalazi na poledini kuverte za nepotvrđene glasačke listiće. Istovremeno, na poledinu kuverte koja osigurava tajnost glasa (sigurnosne kuverte) u koju su upakirani glasački listići i koja se nalazi unutar kuverte za nepotvrđene glasačke listiće, upisuje se broj kombinacije glasačkih listića koji kuverta treba da sadržava i koji program za verificiranje daje kao rezultat provjere u bazi podataka.

(3) Nakon završetka provjere statusa za sve kuverte sa nepotvrđenim glasačkim listićima iz jedne vreće, odnosno sa jednog biračkog mjesta, angažirano osoblje na verificiranje vrši razdvajanje sadržaja vreće.

(4) U posebne prozirne plastične vreće odvajaju se svežnjevi kuverata sa glasačkim listićima koji su potvrđeni i onim kuveratama za birače koji nemaju pravo glasa. Obje prozirne plastične vreće stavljaju se u originalne vreće u kojima su kuverte prvobitno bile dostavljene, zajedno sa obrascem za evidenciju i kontrolu izvršenih aktivnosti. U ovaj obrazac upisuju se podaci o broju kuverti sa nepotvrđenim glasačkim listićima koji su verificirani i o broju kuverata sa glasačkim listićima gdje pravo glasa nije potvrđeno.

(5) Ukupan broj kuverata sa nepotvrđenim glasačkim listićima u vreći nakon završenog verificiranja mora se slagati sa brojem kuverata koje su pristigle iz grupe za prijem i transport glasačkog materijala prije početka faze verificiranja.

Članak 24. **(Postupak kontrole)**

(1) Vreće sa nepotvrđenim glasačkim listićima koje su prošle kroz fazu verificiranja dostavljaju se grupi za kontrolu i pakiranje glasačkog materijala i glasačkih listića. Sve kuverte koje sadrže glasačke listiće za birače čije pravo glasa je potvrđeno uzimaju se iz originalne vreće i provodi se sljedeći postupak:

- a) kuverte se razdvajaju po kombinacijama glasačkih listića koje sadrže,
- b) sigurnosne kuverte se vade iz kuverti za nepotvrđene glasačke listiće sa osobnim podacima birača i slažu u svežnjeve po kombinacijama,
- c) svežnjevi se odvajaju gumicama i na komad papira, koji se stavlja na vrh svežnja, upisuje se broj kuverata određene kombinacije,
- d) vrši se kontrolno brojanje kuverata po svim svežnjevima i provjerava se slaganje ovog broja sa podacima sa obrasca za evidentiranje i kontrolu izvršenih aktivnosti,
- e) pristupa se formiranju kombiniranih serija sa glasačkim listićima koje su sastavljene od verificiranih sigurnosnih kuverata sa glasačkim listićima birača koji su glasovali nepotvrđenim glasačkim listićima i birača koji su glasovali putem pošte i
- f) jedna kombinirana serija sastavljena je od određenog broja kuverata iste kombinacije verificiranih glasačkih listića.

(2) Sve kuverte sa nepotvrđenim glasačkim listićima za birače čije pravo glasa nije potvrđeno kroz proces verificiranja pakiraju se u posebne propisno označene pakete na kojima se evidentira njihovo brojno stanje i smještaju u grupu za arhiviranje glasačkog materijala i glasačkih listića, zajedno s originalnom pratećom dokumentacijom.

Članak 25. **(Kombinirane serije)**

(1) U kombinirane serije zajedno se pakiraju kuverte sa verificiranim glasačkim listićima birača koji su glasovali putem pošte i birača koji su glasovali na biračkim mjestima koja izdaju nepotvrđene glasačke listiće zbog toga što se radi o istoj kategoriji birača i zbog malog broja potencijalnih birača koji glasuju na ovim biračkim mjestima.

(2) Nakon formiranja kombinirane serije sa glasačkim listićima ona se označava na isti način kao i serija za glasovanje putem pošte, kako je to definirano člankom 17. ovog Pravilnika, i šalje u naredne faze procesa obrade i brojanja glasačkih listića u Središtu za brojanje.

POGLAVLJE IV. PROCEDURE I NAČIN BROJANJA GLASAČKIH LISTIĆA U SREDIŠTU ZA BROJANJE

Članak 26. **(Početak brojanja glasačkih listića)**

(1) Glasački listići kojima su glasovali birači izvan BiH i čije pravo glasa je verificirano, prva su grupa glasačkih listića koji se broje u Središtu za brojanje. Brojanje ovih listića započinje na dan izbora u određenom vremenu nakon zatvaranja biračkih mjesta.

(2) Nakon odobrenja rukovodnog osoblja Središta za brojanje i nakon što budu obavljene neophodne pripreme, slijedi prebacivanje pripremljenih serija za glasovanje putem pošte u naredne faze sortiranja i brojanja.

(3) Brojanje glasova u Središtu za brojanje sprovodi se prema redosljedu operacija koje se odvijaju unutar pojedinih organizacijskih jedinica Središta za brojanje, kako slijedi:

- a) aktivnosti za kontrolu i pripreme serija sa glasovima,
- b) aktivnosti za sortiranje,
- c) aktivnosti za brojanje,
- d) sređivanje dokumentacije sa rezultatima brojanja, unos rezultata i računarska obrada podataka i
- e) arhiviranje serija/paketa sa prebrojanim glasačkim listićima i dokumentacije.

Članak 27.

(Aktivnosti za pripremu serija za glasovanje putem pošte)

(1) Angažirano osoblje u grupi za kontrolu i pakiranje glasačkog materijala i glasačkih listića prebacuju serije/pakete sa glasačkim listićima iz prostorije za odlaganje i čuvanje glasačkog materijala do mjesta gdje se vrši sortiranje. Nadzornik ove grupe odgovoran je za organiziranje posla grupe za kontrolu i pakiranje glasačkog materijala i glasačkih listića, kao i sprovođenje sljedećih aktivnosti:

- a) evidentiranje slanja kutije sa glasačkim listićima određene kombinacije (serije za glasanje putem pošte) u zonu sortiranja;
- b) provjeru da li je kutija označena podacima o vrsti i veličini serije;
- c) provjeru obrasca za praćenje i kontrolu kretanja serije prema fazama procesa;
- d) unošenje osnovnih podataka o seriji na ovaj obrazac i to:
  - 1) podatka o broju kuverata u seriji,
  - 2) podatka o tipovima glasačkih listića koji su sadržani u okviru date serije i
  - 3) podatka o broju glasačkih listića po kuverti unutar serije i
- e) potpisivanje obrasca i osiguravanje osnovnih podataka o vremenu prijema serije, smjeni i osoblju koje je pripremalo i pakiralo serije.

(2) Pripremljene serije na način iz stavka (1) ovog članka, distribuiraju se do grupe za sortiranje glasačkih listića, i to osoblju ove grupe koje odredi nadzornik grupe za sortiranje glasačkih listića i kojem je dao odobrenje za izvođenje ove aktivnosti.

(3) Zajedno sa jednom serijom šalje se i originalni obrazac za praćenje i kontrolu serije, a grupa za kontrolu i pakiranje glasačkog materijala i glasačkih listića zadržava jednu kopiju za svoju internu evidenciju.

Članak 28.

(Aktivnosti pripreme i formiranje serije za glasovanje u odsutnosti)

(1) Glasački listići sa biračkih mjesta za glasovanje u odsutnosti su druga kategorija listića koji se broje u Središtu za brojanje. Proces brojanja ove kategorije listića može početi nakon što je završena faza brojanja glasova za glasovanje putem pošte, odnosno procesuirana većina serija za glasovanje putem pošte čije je verificiranje bilo obavljeno do dana izbora.

(2) U grupi za kontrolu i pakiranje glasačkog materijala i glasačkih listića, obavljaju se sljedeće aktivnosti prilikom formiranja serije za glasovanje u odsutnosti:

- a) vrši se otvaranje zapečaćene vreće sa kuvertama koje sadrže glasačke listiće za glasovanje u odsutnosti i provjerava sadržaj,
- b) obavlja se kontrolno brojanje kuverata sa glasačkim listićima za glasovanje u odsutnosti za svaku različitu kombinaciju unutar vreće,
- c) vrši se upoređivanje dobivenih brojeva sa podacima koji su upisani u obrazac brojnog stanja sa biračkog mjesta za glasovanje u odsutnosti,
- d) u slučaju da se neslaže neki od podataka, nadzornik grupe za kontrolu i pakiranje glasačkog materijala i glasačkih listića utvrđuje uzroke odstupanja i kontaktira sa nadzornikom grupe za prijem i transport glasačkog materijala radi provjere dokumentacije i
- e) formira se serija za glasovanje u odsutnosti.

Članak 29.

(Postupak formiranja serije za glasovanje u odsutnosti)

(1) Formiranje serije za glasovanje u odsutnosti je postupak koji se sprovodi uz neposrednu kontrolu nadzornika grupe za kontrolu i pakiranje glasačkog materijala i glasačkih listića.

(2) Svaka vreća sa glasačkim listićima sa biračkog mjesta za glasovanje u odsutnosti može da sadrži određeni broj kuverata sa različitim kombinacijama glasačkih listića, ovisno o izbornim jedinicama, odnosno općinama za koje se glasa na tom biračkom mjestu za glasovanje u odsutnosti.

(3) Sve kuverte sa istom kombinacijom glasačkih listića iz jedne vreće, pakiraju se u kutije koje sadrže kuverte samo jedne kombinacije. Takve kutije, tj. serije za glasovanje u odsutnosti mogu sadržavati i kuverte iz više vreća sa različitih biračkih mjesta za glasovanje u odsutnosti, s tim da se vodi evidencija o konačnom broju i podrijetlu kuverata koje su ušle u sastav jedne serije.

(4) Broj kuverata koje ulaze u sastav jedne serije utvrđuju se u ovisnosti od vrste izbora (ovisi od ukupnog broja različitih kombinacija glasačkih listića za izbore koji se sprovode i broja birača upisanih u izvratku iz Središnjega biračkog popisa za glasovanje u odsutnosti za određenu općinu, odnosno izbornu jedinicu).

(5) Svi podaci o točnom sastavu serije za glasovanje u odsutnosti, upisuju se na obrazac za praćenje i kontrolu serije, zajedno s ostalim podacima koje popunjava grupa za kontrolu i pakiranje glasačkog materijala i glasačkih listića. Na taj način formirana serija po strukturi je istovjetna sa serijom za glasovanje putem pošte i ostatak procesa sortiranja i brojanja u potpunosti je isti.

(6) Kutije sa serijama za glasovanje u odsutnosti distribuiraju se u grupu za sortiranje glasačkih listića u ovisnosti o dinamici njihove obrade.

Članak 30.

(Aktivnosti pripreme i formiranje kombiniranih serija)

(1) Formiranje kombiniranih serija počinje nakon završenog kompletiranja svih serija za glasovanje u odsutnosti i okončanja cjelovitog prijema vreća sa glasačkim listićima za glasovanje u odsutnosti.

(2) Način formiranja kombinirane serije istovjetan je kao i za druge dvije vrste serija i sprovodi se prema postupku kako je definirano u članku 24. i 25. ovog Pravilnika.

(3) U obrazac za kontrolu i praćenje kombinirane serije osim navedenih podataka iz članka 27. ovog Pravilnika, upisuju se i podaci o sastavu kombinirane serije (verificirane kuverte sa biračkih mjesta koja izdaju nepotvrđene glasačke listiće i verificirane kuverte sa glasačkim listićima birača koji glasuju poštom).

(4) Kombinirane serije, nakon faze pripreme, šalju se u grupu za sortiranje glasačkih listića zajedno sa odgovarajućim obrascem za praćenje i kontrolu serije, uz evidenciju o izvršenim aktivnostima.

Članak 31. **(Aktivnosti sortiranja)**

(1) Grupa za sortiranje glasačkih listića organizirana je kao određeni broj timova s osobama koje su zadužene za aktivnosti sortiranja. Jedan tim okupljen je oko jednog stola i osim osoblja koje čine sorteri, svaki od timova ima po jednog nadzornika rada za stolovima. On nadgleda dolazak serije sa kuvertama koje sadrže glasačke listiće iz zone pripreme i odgovoran je za rad svog tima.

(2) Tim koji je dobio seriju za obradu treba obaviti sljedeće neophodne postupke u toku trajanja faze sortiranja:

- a) otvoriti kutiju u koju je zapakiran sadržaj jedne serije;
- b) izvršiti kontrolno brojanje kuverata unutar serije i uporediti dobijeni broj sa brojem kuverata na pratećem kontrolnom obrascu za praćenje serije po fazama. Unijeti ove podatke u obrazac za praćenje;
- c) ako se ova dva broja ne slažu, treba izvršiti još jedno brojanje i, ako se i dalje ne slažu, osigurati da ovaj podatak bude upisan u polju komentara na obrascu. Treba izvijestiti nadzornika grupe za sortiranje glasačkih listića o ovim neslaganjima koji će poduzeti dalje korake u slučaju da je razlika značajna;
- d) otvoriti i kontrolirati sadržaj kuverti. Pri tome se u okviru jednog tima za sortiranje posao organizira na sljedeći način:

- 1) sa svake strane nadzornika tima za sortiranja sjedi po jedan sorter koji otvara kuverte sa listićima i provjerava sadržaj,
- 2) prazne kuverte dodaju se nadzorniku tima koji stavlja ove kuverte u plastičnu vreću,
- 3) kuverte koje sadrže glasačke listiće prosljeđuju se do druga dva sortera iz tima koji provjeravaju da li je sadržaj kuverte odgovarajući u odnosu na oznaku kombinacije glasačkih listića i da li je broj listića za pojedine izborne nivoe, u skladu sa definiranim sadržajem,
- 4) one kuverte kod kojih je utvrđeno neslaganje sadržaja u odnosu na kombinaciju, dostavljaju se nadzorniku grupe za sortiranje koji treba da izvrši dodatnu provjeru i
- 5) kuverte čiji je sadržaj odgovarajući prosljeđuju se do sortera koji čine ostatak tima, a koji će sortirati glasačke listiće iz ovih kuverti prema tipovima listića;

e) Nakon prethodnog postupka dobit će se dvije opće kategorije za kuverte iz jedne serije:

- 1) kuverte sa neodgovarajućim sadržajem (glasačkim listićima) koje se odstranjuju u fazi sortiranja i neće biti brojane i
- 2) kuverte s odgovarajućim sadržajem glasačkih listića koji se prosljeđuju u fazu brojanja.

Članak 32. **(Kuverte sa neodgovarajućim sadržajem)**

(1) Kuverte čiji se sadržaj tretira kao nevažeći i koje se ne prosljeđuju u fazu brojanja navedene su kako slijedi:

- a) sadržaj kuverte je suprotan oznaci na kuverti, u smislu da tipovi glasačkih listića koji se nalaze unutar kuverte ne odgovaraju oznaci kombinacije na površini kuverte,
- b) kuverta je prazna i ne sadrži niti jedan glasački listić i

- c) kuverta sadrži duple glasačke listiće ili višak glasačkih listića u odnosu na propisani broj za datu kombinaciju.

(2) Nadzornik grupe za sortiranje glasačkih listića dodatno provjerava sve ovakve kuverte, evidentira i konstatira uzroke odstupanja u pogledu sadržaja kuverti sa glasačkim listićima za glasovanje u odsustnosti.

(3) Sve odbijene kuverte sa glasačkim listićima iz faze sortiranja pakiraju se u posebnu plastičnu vreću. Nakon toga, vreća se pečati plastičnim pečatom sa serijskim brojem, koji se unosi u obrazac za praćenje kretanja serije. U ovaj obrazac, se upisuju i podaci o broju odbijenih kuverti prema kategorijama unutar određene serije. Potom, vreća koja sadrži ove kuverte vraća se u kutiju u koju je serija bila originalno zapakirana i to tako da se stavi na dno kutije.

Članak 33.

(Kuverte sa odgovarajućim sadržajem)

(1) Grupa za sortiranje glasačkih listića sve ove listiće iz kuverti sa odgovarajućim sadržajem razvrstavaju prema tipovima glasačkih listića. Ovisno o kombinaciji glasačkih listića pakiranih u okviru serije koja se sortira i vrsti izbora, kuverte mogu sadržavati 1., 2., 3. ili 4. glasačka listića za odgovarajuće izborne nivoe u okviru iste izborne razine.

(2) Sukladno ukupnom broju glasačkih listića različitih tipova, grupa za sortiranje glasačkih listića formira odgovarajući broj skupina listića istog tipa koje sprema za narednu fazu brojanja. Razvrstavanje glasačkih listića prema izbornim nivoima za koje se glasuje treba vršiti poštujući sljedeća pravila:

- a) glasački listići se slažu tako da je unutarnja strana sa nazivima političkih subjekata okrenuta licem prema dolje,
- b) brojanje se vrši tako da se formiraju skupine od po 25 glasačkih listića istog tipa,
- c) grupa za brojanje glasačkih listića dva puta broji istu skupinu i provjerava slaganje rezultata brojanja,
- d) skupine od po 25 glasačkih listića poredaju se jedna na drugu,
- e) broji se ukupan broj svežnjeva od po 25 glasačkih listića i dodaju se preostali glasački listići kako bi se dobio ukupan broj listića određenog tipa,
- f) na komad papira upisuje se ukupan broj glasačkih listića za datu izbornu razinu i taj papir se stavlja na vrh svežnjeva,
- g) upisuje se ukupan broj glasačkih listića iz jedne serije, svakog tipa (za svaku izbornu razinu, odnosno izbornu utrku) na kontrolne obrasce za praćenje kretanja serije,
- h) provjerava se točnost na taj način što se ovaj ukupan broj prebrojanih glasačkih listića za sve tipove sabira sa ukupnim brojem odbačenih glasačkih listića iz kuverti sa neodgovarajućim sadržajem i kontrolira se slaganje tako dobivenog broja sa rezultatom kontrolnog brojanja koje je bilo obavljeno na početku faze sortiranja (odmah poslije otvaranja kutije sa datom serijom) i
- i) ako je došlo do odstupanja, ponovo se provjerava i izvještava nadzornik grupe za sortiranje glasačkih listića.

(3) Ako je kontrolno brojanje obavljeno na zadovoljavajući način, prebrojani glasački listići u svežnjevima od po 25 listića istog tipa stavljaju se u plastične vreće (po jedna vrećica za svaki različit tip listića).

(4) Obrazac za praćenje kretanja serije prethodno se popunjava svim podacima koji treba da se osiguraju u fazi sortiranja. Osim potpisa, na obrascu se navode i podaci o datumu, smjeni i timu sortera koji je obradio seriju.

(5) Plastične vreće koje sadrže glasačke listiće samo jednog tipa stavljaju se u kutiju u kojoj je serija prvobitno dostavljena u grupu za sortiranje glasačkih listića. Obrazac za praćenje i kontrolu serije stavlja se na vrh kutije sa sortiranom serijom i kutija se dostavlja nadzorniku grupe za brojanje glasačkih listića.

Članak 34. **(Aktivnosti za brojanje)**

(1) Grupa za brojanje glasačkih listića organizirana je kao određeni broj timova brojača. Jedan tim brojača okupljen je oko jednog stola. Osim osoblja koje čine brojači, svaki od timova ima po jednog nadzornika rada za stolovima. On nadgleda dolazak glasačkih listića spremljenih za brojanje iz grupe za sortiranje glasačkih listića ili grupe za kontrolu i pakiranje glasačkog materijala i glasačkih listića i odgovoran je za rad svog tima. Za rad cijele grupe odgovoran je nadzornik grupe za brojanje glasačkih listića.

(2) U prostoru grupe za brojanje glasačkih listića, nadzornik ove grupe prima kutije sa sortiranim serijama glasačkih listića i raspodjeljuje ih po timovima za brojanje. Zajedno sa serijama glasačkih listića, nadzornik grupe za brojanje glasačkih listića zadužuje timove brojača kompletima obrazaca za rezultate brojanja glasova u Središtu za brojanje.

(3) U ovisnosti od tipa glasačkih listića koji se nalaze u određenoj seriji a koji odgovaraju određenoj kombinaciji glasačkih listića, nadzornik grupe priprema odgovarajući set obrazaca za zbirne rezultate brojanja glasova i dostavlja ih timu brojača.

Članak 35. **(Organizacija procesa brojanja)**

(1) Proces brojanja i struktura timova za brojanje u Središtu za brojanje organizirani su na način identičan strukturi članova jednog biračkog odbora na redovitim biračkim mjestima. Jedan tim sa brojačima zadužen je za brojanje jedne kutije sa određenom serijom i broji sve tipove listića koje serija sadrži.

(2) Timovi za brojanje u narednim fazama mogu da broje i glasačke listiće sa redovitim biračkim mjestima, za potrebe kontrole izbornih rezultata sa biračkim mjestima. Središnje izborno povjerenstvo BiH i rukovodno osoblje Središta o tome donose posebne odluke i naloge.

(3) Redoslijed aktivnosti u okviru procesa brojanja podrazumijeva kontrolno brojanje glasačkih listića za sve sortirane grupe listića unutar jedne serije, jednog brojanja glasova za glasovanje po sistemu većinskog glasa i prvog i drugog brojanja za glasovanje po sistemu otvorenih listi.

Članak 36. **(Kontrolno brojanje glasačkih listića)**

(1) Tim brojača, zajedno sa nadzornikom stola sa brojačima, nakon prijema kutije u kojoj se nalazi sadržaj jedne serije, treba da urade sljedeće:

- a) otvore jednu vreću sa grupom listića za jednu izbornu razinu i isprazne je na prazan sto za brojanje,
- b) poredaju svežnjeve od po 25 sortiranih glasačkih listića jedan na drugi,
- c) prebroje svežnjeve od po 25 glasačkih listića i provjere slaganje dobijenog broja sa podacima sa obrasca za praćenje i kontrolu kretanja serije koje upišu timovi za sortiranje,
- d) upišu ukupan broj glasačkih listića iz vreće sa sortiranom grupom listića, na odgovarajuće obrasce za zbirne rezultate u Središtu za brojanje,

- e) podatak o ukupnom broju glasačkih listića treba da upišu i u obrazac za praćenje kretanja serije, kao i u obrazac za zbirne rezultate brojanja u Središtu za brojanje i kontoliraju tačnost upisanih brojeva i
- f) ponove prethodne korake za sve preostale tipove listića iz jedne serije za ostale izborne razine.

(2) Po svršetku ispunjavanja formulara sve glasačke listiće koji nisu potrebni za sljedeći proces brojanja pakiraju, posebno za svaku izbornu razinu u providne plastične vreće koje se odlažu tako da ih mogu vidjeti svi prisutni.

(3) Nakon ovih aktivnosti počinje brojanje glasova, i to samo jedno brojanje ako se broji grupa glasačkih listića kojima se glasuje po sistemu većinskog glasa i dva brojanja ako se radi o grupi glasačkih listića kojima se glasuje po sistemu otvorenih listi.

Članak 37.

(Nevažeći glasački listić za sve izborne razine)

Glasački listić je nevažeći:

- a) ako nije ispunjen, ili je ispunjen tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi kojoj je političkoj stranci, koaliciji, neovisnom kandidatu ili listi neovisnih kandidata birač dao svoj glas;
- b) ako su dopisana imena kandidata; ili
- c) ako je označeno više od jedne političke stranke, koalicije, neovisnog kandidata ili liste neovisnih kandidata; ili
- d) ako se na osnovu oznaka, koje je birač dopisao na glasački listić, kao što je potpis, može utvrditi njegov identitet; ili
- e) ako birač označi glasački listić na način drugačiji od onog koji je utvrđen u članku 5.14 stavak (2) Izbornoga zakona BiH.

POGLAVLJE V. BROJANJE GLASOVA U SREDIŠTU ZA BROJANJE

Članak 38.

(Sistem većinskog glasa)

(1) Prema ovom sistemu broje se glasovi za izbor: općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika, predstavnika pripadnika nacionalne manjine sa posebne liste kandidata pripadnika nacionalnih manjina.

(2) Glasački listić je važeći ako je birač označio kvadratić ispred imena samo jednog kandidata.

(3) Unutar jedne serije sa glasačkim listićima jedna do dvije grupe glasačkih listića broje se po sistemu većinskog glasa u ovisnosti od vrste izbora koji se sprovode.

Članak 39.

(Procedura brojanja-sistem većinskog glasa)

(1) Pri brojanju glasova dobivenih po sistemu većinskog glasa članovi grupe za brojanje glasačkih listića moraju pratiti sljedeću proceduru:

- a) razvrstati glasačke listiće za tu razinu u posebite svežnjeve po kandidatima,
- b) napraviti posebit svežanj praznih i onih glasačkih listića koji su ispunjeni tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi kojem kandidatu je glasač dao svoj glas i čiju će ispravnost ustanoviti nadzornik i timovi za brojanje,
- c) prebrojati glasačke listiće za svakog kandidata slažući ih u svežnjeve od po 25 i uvezati ih,
- d) ponovno prebrojati sve glasačke listiće u svežnjevima za svakog kandidata, uvezati sve svežnjeve glasačkih listića za jednog kandidata elastičnom gumicom i upisati na list papira ime kandidata i ukupan broj dobivenih glasova,
- e) tim za brojanje će provjeriti glasačke listiće koji su ispunjeni tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi kojemu kandidatu je glasač dao svoj glas: glasački listići za koje većina iz tima za brojanje procijeni da su važeći, bit će dodani hrpi za odgovarajućeg kandidata i
- f) sabrati ukupan broj važećih glasova za svakoga kandidata.

(2) Preostali nevažeći glasački listići bit će podijeljeni u dvije skupine:

- a) prazni glasački listići i
- b) glasački listići za koje tim za brojanje smatra da nisu važeći.

(3) Zajedno s timom za brojanje, nadzornik će:

- a) izbrojati listiće svake kategorije nevažećih glasačkih listića i dobiveni broj upisati u obrazac za zbrojne rezultate u Glavnom središtu za brojanje ZRG (većinski glas) za tu izbornu razinu i spakirati ih u kuvertu koju treba označiti na propisani način,
- b) upisati konačne rezultate brojanja glasova za svakog kandidata u obrazac za zbrojne rezultate u Glavnom središtu za brojanje ZRG (većinski glas) za tu izbornu razinu. Ako određeni kandidat ne dobije nijedan glas, mora se upisati nula 0 pored imena tog kandidata,
- c) popuniti odgovarajući dio obrasca za praćenje kretanja serije, potpisati obrazac i upisati podatke o članovima tima za brojanje, vremenu brojanja i smjeni,
- d) spakirati prebrojane važeće glasačke listiće u providne vreće koje treba propisno označiti,
- e) unutar vreće sa prebrojanim važećim listićima stavljaju se već pripremljena kuverta sa nevažećim glasačkim listićima, preslik obrasca za zbrojne rezultate u Središtu za brojanje i vreća se pečati i
- f) zapečaćena vreća stavlja se u kutiju, dok se ne prebroje ostale grupe listića iz iste serije.

(4) Nadzornik tima objavljuje rezultate brojanja glasova po sistemu većinskoga glasa svim prisutnim.

(5) Brojanje se mora obaviti na takav način da svaki promatrač ima uvid u cijeli proces.

Članak 40. **(Sistem otvorenih lista za sve izborne razine)**

Prema ovom sistemu broje se glasački listići sljedećim redosljedom:

- a) općinska vijeća, odnosno skupštine općina;
- b) Skupštinu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine,
- c) Gradsko vijeće Grada Mostara i
- d) Skupštinu Grada Banja Luka.

Članak 41.
(Važeći glasački listić)

Glasački listić je važeći ako je glasač označio kvadratić:

- a) pored naziva samo jedne političke stranke, ili koalicije ili imena jednog neovisnog kandidata,
- b) pored imena jednog ili više kandidata unutar liste samo jedne izabrane političke stranke, ili koalicije i
- c) pored naziva jedne političke stranke, ili jedne koalicije ili kandidata (jednog ili više) unutar te odabrane političke stranke ili koalicije.

Članak 42.
(Prvo brojanje glasova)

(1) Pri prvom brojanju glasova dobivenih po sistemu otvorenih lista, utvrđuje se broj glasova koji je osvojila politička stranka, koalicija, neovisni kandidat, lista neovisnih kandidata ili predstavnik pripadnika nacionalne manjine sa posebne liste kandidata pripadnika nacionalnih manjina

(2) Procedura koju provodi tim za brojanje je sljedeća:

- a) iz primljene serije sa sortiranim glasačkim listićima uzima se jedna grupa sa listićima kojima se glasovalo po sistemu otvorenih lista,
- b) razvrstaju se glasački listići u posebne svežnjeve prema političkim strankama, koalicijama ili neovisnim kandidatima,
- c) pravi se poseban svežanj praznih i onih glasačkih listića koji su ispunjeni tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi kojoj je političkoj stranci, koaliciji ili neovisnom kandidatu glasač dao svoj glas, čiju će ispravnost ustanoviti nadzornik sa timovima za brojanje,
- d) broje se glasački listići i slažu u svežnjeve od po 25 komada,
- e) ponovno se broje svi glasački listići u svežnjevima od po 25 komada i elastičnom gumicom uvezuju svežnjevi glasačkih listića za svakog neovisnog kandidata, za svaku političku stranku ili koaliciju te upisuju ukupan broj glasova u svežnju na list papira zajedno s imenom određenog neovisnog kandidata, nazivom političke stranke ili koalicije, pa taj papir stavlja na vrh određenog svežnja.

(3) Nadzornik će zajedno sa timovima za brojanje provjeriti glasačke listiće koji su ispunjeni tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi kojoj je političkoj stranci, koaliciji ili neovisnom kandidatu glasač dao svoj glas. Glasački listići za koje većina iz tima za brojanje procijeni da su važeći se dodaju hrpi za odgovarajućega neovisnog kandidata, političku stranku ili koaliciju.

(4) Preostali nevažeći glasački listići bit će podijeljeni u dvije skupine:

- a) prazni glasački listići i
- b) glasački listići za koje tim za brojanje smatra da nisu važeći.

(5) Zajedno sa timom za brojanje, nadzornik će:

- a) izbrojati nevažeće glasačke listiće svake kategorije i dobiveni broj upisati u obrazac za zbrojne rezultate u Središtu za brojanje ZRG2 (otvorena lista) za tu izbornu razinu i spakirati ih u kuvertu koju treba označiti na propisani način,

- b) upisati konačne rezultate za svakog neovisnog kandidata, političku stranku ili koaliciju na obrazac za zbrojne rezultate 2 u Središtu za brojanje (otvorena lista) za tu izbornu razinu. Ako neovisni kandidat, politička stranka ili koalicija ne dobije niti jedan glas, mora se upisati nula (0) uz ime tog neovisnog kandidata, političke stranke ili koalicije,
- c) posebno zapakirati glasačke listiće za neovisne кандидате, koji neće biti brojani u drugom krugu brojanja glasova dobivenih po sistemu otvorenih lista i
- d) važeće glasačke listiće – pripremiti za drugo brojanje glasova.

(6) Nadzornik tima objavljuje rezultate prvog brojanja glasova dobivenih prema sistemu otvorenih listi svima prisutnim.

(7) Brojanje se mora obaviti na takav način da svaki promatrač ima uvid u cijeli proces.

Članak 43. (Drugo brojanje glasova)

(1) Za drugo brojanje glasova za izborne razine za koje se glasovalo po sistemu otvorenih listi rezultati se upisuju na iste obrasce za zbrojne rezultate u Središtu za brojanje ZRG2 (otvorena lista), na koje su već uneseni podaci o ukupnom broju glasova koje je osvojila politička stranka, koalicija, neovisni kandidat, lista neovisnih kandidata ili predstavnik pripadnika nacionalne manjine sa posebne liste kandidata pripadnika nacionalnih manjina

(2) Prilikom drugog brojanja utvrđuje se broj glasova za svakog kandidata unutar liste političke stranke ili koalicije.

(3) Brojanje glasova za svaku političku stranku i koaliciju obavlja se posebno.

(4) Brojanje iz stavka (3) ovog članka se sprovodi *metodom uporednog brojanja* uz korištenje Pomoćnog obrasca za brojanje. Kada svi glasovi budu prebrojani, rezultati se uzimaju iz jedne knjige pomoćnih obrazaca za brojanje i prenose u obrazac za zbrojne rezultate u Središtu za brojanje ZRG2 (otvorena lista). Ako kandidat nije dobio niti jedan glas, mora se upisati nula 0.

(5) Nakon ispunjavanja svih dijelova na obrascu za zbrojne rezultate u Središtu za brojanje ZRG2 (otvorena lista) za tu izbornu razinu, nadzornik zajedno sa timovima za brojanje potpisuje se na obrazac sa zbrojnim rezultatima. Nadzornik obavlja aktivnosti za glasačke listiće koji su brojani po sistemu većinskog glasa kako slijedi:

- a) popuniti odgovarajući dio obrasca za praćenje kretanja serije,
- b) spakirati važeće prebrojane glasačke listiće u providnu plastičnu vreću propisno označenu i
- c) unutar vreće sa važećim listićima stavljaju se već pripremljena kuverta sa nevažećim glasačkim listićima, preslike obrasca za zbrojne rezultate u Središtu za brojanje ZRG2 (otvorene liste), originalne knjige pomoćnih obrazaca i vreća se pečati i stavlja u kutiju sa ostalim prebrojanim listićima.

(6) Prvo i drugo brojanje glasova dobivenih po sistemu otvorenih listi ponavljaju se za sve grupe sortiranih glasačkih listića unutar jedne serije za svaku izbornu razinu za koji se glasuje prema ovom sistemu, koristeći Pomoćni obrazac za brojanje i obrazac za zbrojne rezultate u Središtu za brojanje ZRG2 (otvorene liste) za tu izbornu razinu, prema postupku iz stavka (5) ovog članka.

(7) Kutija s serijom glasačkih listića šalje se u grupu za arhiviranje glasačkog materijala i glasačkih listića nakon što je postupak brojanja okončan za sve grupe glasačkih listića koje sačinjavaju seriju. Poslije toga popunjava se odgovarajući dio obrasca za praćenje kretanja serije podacima o vremenu, smjeni i timu sa brojačima koji je obavio brojanje serije. Obrazac potpisuje nadzornik grupe za brojanje glasačkih listića.

(8) Originalni obrazac za praćenje kretanja serije, zajedno sa prebrojanom serijom, zapakiran u kutiju, šalje se u grupu za arhiviranje glasačkog materijala i glasačkih listića.

Članak 44.

(Kompletiranje dokumentacije sa rezultatima brojanja i unos rezultata)

(1) Nakon završetka faze brojanja, formira se određeni broj dokumenata sa rezultatima prebrojanih grupa listića za određenu izbornu razinu. Svi originalni obrasci za zbrojne rezultate u Središtu za brojanje glasova koji su se brojali po sistemu otvorenih listi i većinskom sistemu glasovanja, šalju se u odjel za prijem, kontrolu, unos i potvrdu izbornih rezultata (u daljem tekstu: odjel za unos rezultata) gdje se unose rezultati brojanja glasova sa ovih obrazaca i vrši njihova konsolidacija i objedinjavanje.

(2) Nadzornik grupe za brojanje glasačkih listića prikuplja sve originalne obrasce za zbrojne rezultate iz jedne serije koja je prebrojana i predaje ih nadzorniku odjela za unos rezultata.

(3) Kopije ovih obrazaca pakiraju se u zapečaćene vreće sa prebrojanim glasovima jedne grupe glasačkih listića.

(4) Odjel za unos rezultata, putem posebne računarske aplikacije, unosi sve neophodne podatke o rezultatima glasovanja sa obrazaca u bazu podataka za kontrolu i obradu izbornih rezultata koja je posebno urađena za ovu namjenu, u okviru odsjeka za informaciono-komunikacijske tehnologije Tajništva Središnjega izbornog povjerenstva BiH.

(5) Odjel za unos podataka, za unos na način propisan stavkom (4) ovog članka, vrši dva unosa, od kojih je drugi unos kontrolni.

(6) Obrada izbornog materijala i unos podataka u Središtu za brojanje vrši se po dospijeću izbornog materijala koji dostavljaju izborna povjerenstva, a nakon toga po broju birača upisanih u izvadak iz Središnjega biračkog popisa u općini.

(7) Nadzornik odjela za unos rezultata obavlja sljedeće aktivnosti:

- a) prikuplja i kontroliše prijem obrazaca sa zbrojnim rezultatima,
- b) organizira rad osoblja zaduženog za unos rezultata,
- c) vodi računa da se podaci točno unesu i provjerava njihov unos i
- d) organizira sistem kontrole i arhiviranja obrađenih obrazaca sa zbirnim rezultatima u saradnji sa nadzornikom grupe za arhiviranje glasačkog materijala i glasačkih listića.

(8) Na osnovu objedinjenih i procesuiranih rezultata prave se izvješća o rezultatima brojanja glasova u Središtu za brojanje, koji su dostupni javnosti i promatračima rada Središta za brojanje.

Članak 45.

(Arhiviranje i odlaganje serija sa prebrojanim glasačkim listićima)

(1) Grupa za arhiviranje glasačkog materijala i glasačkih listića je završna faza u kretanju glasačkog materijala u postupku verificiranja i brojanja glasova koji se provodi u Središtu za brojanje. Nakon što je jedna serija sa glasačkim listićima završila ciklus kretanja kroz pojedine dijelove procesa, potrebno je u arhivi provjeriti primljene grupe sa glasačkim listićima i prateću dokumentaciju.

(2) Kutije sa serijama sortiraju se prema vrsti serija, i to prema rastućim brojevima kombinacija za svaku grupu serija.

(3) Angažirano osoblje u grupi za arhiviranje glasačkog materijala i glasačkih listića, po timovima obavlja sljedeće poslove:

- a) preuzimanje serija sa glasačkim listićima iz faze brojanja,
- b) provjeravanje svih podataka na obrascima za praćenje kretanja serije i kontrolu,
- c) provjeravanje kompletnosti sadržaja serije i pečačenje kutije,
- d) odlaganje kutije na predviđeno mjesto u ovisnosti o tipu serije i rednom broju kutije,
- e) upisivanje neophodnih podataka u obrasce za praćenje i kontrolu kretanja serije, uključujući podatke o vremenu, smjeni i timu koji je kontrolirao i arhivirao serije prebrojanih glasačkih listića,
- f) otpremanje arhiviranih serija sa glasačkim listićima i drugog glasačkog materijala u skladište Središnjega izbornog povjerenstva BiH, po nalogima i naputcima rukovodnog osoblja Središta i
- g) arhiviranje drugog glasačkog materijala, dokumentacije sa rezultatima glasovanja i glasačkih listića koji su brojani po nalogima kontrolora izbornih rezultata.

(4) Grupa za arhiviranje glasačkog materijala i glasačkih listića vrši završnu provjeru kompletnosti svih obrađenih obrazaca sa zbrojnim rezultatima glasovanja sa biračkih mjesta i Središta za brojanje koje dostavlja odjel za unos rezultata, obrazaca za praćenje kretanja serije i vrši njihovo arhiviranje. Ako je dokumentacija koja se dostavlja grupi za arhiviranje glasačkog materijala i glasačkih listića nepotpuna i ako su uočeni nedostaci, nadzornik ove grupe obavlja dodatnu kontrolu i izvještava rukovodno osoblje Središta.

POGLAVLJE VI. OBRADA I KONTROLA IZBORNIH REZULTATA

Članak 46.

(Obrada izbornih rezultata)

(1) Odjel za prijem kontrolu i obradu izbornih rezultata, vrši kontrolu i objedinjuje podatke sa svih originalnih obrazaca sa rezultatima sa redovitih biračkih mjesta i rezultata utvrđenih u Glavnom središtu za brojanje.

(2) Izorno povjerenstvo za Lokalne izbore 2008. godine će koristiti testnu aplikaciju za unos izbornih rezultata po biračkim mjestima, koja je izravno povezana sa bazom podataka u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

Članak 47. **(Kontrola izbornih rezultata)**

(1) Kontrola dostavljenih izbornih rezultata obavlja se na osnovu provjera točnosti podataka koji se objedinjuju sa obrazaca za zbrojne rezultate glasovanja sa svih biračkih mjesta i obrazaca za zbrojne rezultate Glavnog središta za brojanje:

- a) upoređivanjem ukupnog broja potpisa iz Središnjega biračkog popisa sa ukupnim brojem glasačkih listića u glasačkim kutijama;
- b) za načelnika i gradonačelnika Grada Banja Luke - sistem većinskog glasa, upoređivanjem ukupnog broja glasova za svakoga pojedinog kandidata i ukupnog broja nevažećih glasačkih listića sa ukupnim brojem izdatih glasačkih listića;
- c) za općinsko vijeće odnosno skupštinu općine, Gradsko vijeće Grada Mostara i Skupštinu Brčko Distrikta BiH, upoređivanjem ukupnog broja glasova za svaki politički subjekt i ukupnog broja nevažećih glasačkih listića sa ukupnim brojem izdatih glasačkih listića i
- d) za općinsko vijeće odnosno skupštinu općine, Gradsko vijeće Grada Mostara i Skupštinu Brčko Distrikta BiH - sistem otvorenih listi, upoređivanjem ukupnog broja glasova za svakoga pojedinog kandidata unutar jednoga političkog subjekta sa ukupnim brojem glasova koje je osvojio taj politički subjekt u cjelini.

(2) Ako se utvrdi da su točni podaci upisani u pogrešna polja na obrascu, kao i pogrešna sumiranja od strane predsjednika i članova biračkog odbora, uposljeni na kontroli u odjelu iz članka 6. stavak (2) Naputka o prijemu, obradi, kontroli, objavi i potvrđivanju izbornih rezultata za Lokalne izbore 2008. godine, imaju ovlaštenja da izvrše i ovjere ispravku pogrešaka na obrascu.

(3) Za odstupanja, koja ukazuju na neregularnosti kod brojanja glasova od strane predsjednika i članova biračkog odbora, glavni kontrolor, odnosno zamjenik glavnog kontrolora podnosi izvješće Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, posredstvom glavnog tajnika Tajništva Središnjega izbornog povjerenstva BiH, sa zahtjevom za ponovnim brojanjem tih glasova. Središnje izborni povjerenstvo BiH temeljem tog zahtjeva donosi odluku o ponovnom brojanju glasova.

(4) Ponovno brojanje glasova iz stavka (3) ovog članka, vrši se u Glavnom središtu za brojanje, a na način kako je utvrđeno u članku 5.22 stavak (2) Izbornoga zakona BiH.

(5) Glavni kontrolor, zamjenik glavnog kontrolora i kontrolori za obradu, unos i potvrdu rezultata glasovanja su izravno odgovorni Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, a uz koordinaciju vršenja svojih poslova sa ravnateljem i zamjenicima ravnatelja Glavnog središta za brojanje.

Članak 48 **(Ponovno prebrojavanje glasačkih listića)**

(1) Središnje izborni povjerenstvo BiH utvrđuje i objavljuje izborne rezultate, nakon objedinjavanja rezultata glasovanja sa redovitih biračkih mjesta i rezultata dobivenih prebrojavanjem glasova u Glavnom središtu za brojanje najkasnije 20 dana nakon održavanja izbora.

(2) Nakon što su objavljeni izborni rezultati iz stavka (1) ovog članka za pojedine izborne razine, Središnje izborni povjerenstvo BiH može naložiti ponovno prebrojavanje glasačkih listića na način utvrđen u članku 5.30 i 5.31 Izbornoga zakona BiH za pojedinu izbornu razinu.

POGLAVLJE VII. OBRASCI U SREDIŠTU ZA BROJANJE

Članak 49. (Vrste obrazaca)

U procesu brojanja glasova u okviru Središta za brojanje koristit će se sljedeći obrasci:

- a) Obrazac za zbrojne rezultate u Središtu za brojanje ZRG - većinski glas,
- b) Obrazac za zbrojne rezultate u Središtu za brojanje ZRG2 - otvorene liste,
- c) Pomoćni obrazac za brojanje glasova po sistemu otvorenih listi i
- d) Obrasci za kontrolu i praćenje kretanja serija sa glasačkim listićima.

Članak 50. (Obrasci za zbrojne rezultate)

(1) Obrasci za zbrojne rezultate u Središtu za brojanje (otvorene liste i većinski glas) po sadržaju odgovaraju obrascima za zbrojne rezultate koji se koriste na redovitim biračkim mjestima iz članka 47. stavak (1) točka d) i e) Pravilnika o načinu glasovanja i brojanja glasačkih listića. Razlikuju se sljedeći dijelovi:

- a) umjesto podatka o broju potpisa na izvatku iz Središnjega biračkog popisa unosi se podatak o broju glasačkih listića prema pratećem obrascu za kontrolu kretanja serije, koji je upisan u grupi za sortiranje glasačkih listića i
- b) umjesto podatka o broju glasačkih listića u glasačkoj kutiji, unosi se podatak o broju glasačkih listića dobijen nakon kontrolnog brojanja koje je izvršeno u grupi za brojanje glasačkih listića.

(2) Ostali podaci na obrascima za zbrojne rezultate istovjetni su sa podacima na obrascima za zbrojne rezultate sa redovitih biračkih mjesta.

Članak 51. (Obrasci za kontrolu i praćenje kretanja serija sa glasačkim listićima)

(1) Ovi obrasci služe za kontrolu i evidenciju sadržaja svake serije sa glasačkim listićima prilikom obrade serija u različitim fazama procesa brojanja i verificiranja u Središtu za brojanje. Njihov sadržaj se utvrđuje posebno za svake izbore.

(2) U obrasce se upisuju podaci o brojno-tekstualnoj oznaci serije, kategoriji glasačkih listića koji sačinjavaju seriju i točnoj veličini i sadržaju serije. Svaki odjel i grupa u Središtu za brojanje upisuju podatke o broju kuverata sa glasačkim listićima, ili broju glasačkih listića prilikom prijema serije, i podatke o broju kuverti sa glasačkim listićima ili samim glasačkim listićima nakon izvršenih aktivnosti u dijelu procesa za koji su odgovorni.

(3) Osim ovih podataka, svaki nadzornik odjela i grupe nakon obrade serije i aktivnosti koje su izvršene upisuje i sljedeće podatke:

- a) podatke o nadnevku i vremenu obrade,
- b) podatke o timu unutar svake grupe koja je izvršila obradu,
- c) ime nadzornika odjela i grupe i njihov potpis i
- d) ostale informacije koje su bitne za obradu predmetne serije - u formi komentara.

POGLAVLJE VIII. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 52. (Organigram)

Organigram Središta za brojanje je sastavni dio ovog Pravilnika.

Članak 53. (Stupanje na snagu i objava u službenim glasilima)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljen u «Službenom glasniku BiH», «Službenim novinama FBiH», «Službenom glasniku RS», «Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH» i web stranici Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine

Broj:01-02-2-2927/08
Sarajevo, 26.09.2008.godine

Predsjednik
Dr. Suad Arnautović

